

Dosarul nr. 2ra-1055/22
2-19181899-01-2ra-05082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cotruță, V. Buhnaci, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Olga Bandaliuc, reprezentată de avocatul Victor Panțîru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Olga Bandaliuc împotriva lui Anatolie Cotrobai, intervenienți accesorii Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Râșcani mun. Chișinău, Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Ciocana mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Anatolie Cotrobai, a fost respins apelul declarat de către Olga Bandaliuc și s-a modificat hotărârea din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 13 noiembrie 2019, Olga Bandaliuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatolie Cotrobai, intervenienți accesorii Direcția pentru protecția drepturilor copilului s. Râșcani mun. Chișinău, Direcția pentru protecția drepturilor copilului s. Ciocana mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, s-a aflat în relație de concubinaj cu Anatolie Cotrobai, iar la data de XXXXX s-a născut copilul minor XXXXX.

A menționat că, nașterea a fost trecută în Registrul actelor de stare civilă la data

de 04 ianuarie 2018, cu nr. 26 și a fost înregistrată de către SSC Chișinău.

Reclamanta a susținut că, la rubrica „tată” a fost indicat Anatolie Cotrobai.

A comunicat că, la moment nu mai conviețuiește cu pârâtul împreună, relația a eșuat, iar copilul minor locuiește cu ea și toate cheltuielile pentru întreținerea acestuia au rămas pe seama acesteia.

Reclamanta a afirmat că, pârâtul nu i-a parte la întreținerea copilului comun, nu participă sub nicio formă la creșterea și educarea ultimului, nu solicită întrevederi și nici nu se interesează de soarta acestuia.

A precizat că, datorită acestui fapt copilul minor este foarte atașat de mamă și consideră că este în interesul lui de a locui împreună cu mama, cu atât mai mult că pe tatăl său nici nu îl cunoaște.

Reclamanta a specificat că, faptul că copilul minor este întreținut și îngrijit doar de către ea se confirmă și prin informația de la instituția medicală teritorială, unde se află la evidență copilul.

A notat că, conform informației plasate pe site-ul Biroului Național de Statistică, valoare minimului de existență pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 1-6 ani, locuitor al orașelor mari, pentru semestrul I al anului 2019 a constituit suma de 1 856,9 lei, sumă pe care o consideră insuficientă pentru a putea asigura un nivel de trai corespunzător copilului minor.

Reclamanta a declarat că, nu dispune de vreo informație cu referire la locul de muncă și veniturile pârâtului, dar consideră că suma de 1 500 lei pentru întreținerea copilului minor este una rezonabilă pentru a acoperi proporțional cheltuielile necesare, și anume pentru asigurarea unei instruiți și dezvoltări fizice și emoționale corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale, a timpului liber.

A solicitat reclamanta stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX a.n. XXXXX, împreună cu mama; încasarea din contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul Olgăi Bandaliuc a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX a.n. XXXXX în mărime de 1 500 lei, începând cu data înaintării acțiunii și până la atingerea majoratului; încasarea din contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul Olgăi Bandaliuc a tuturor cheltuielilor de judecată suportate.

În cadrul ședinței de judecată din data de 09 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, reclamanta a înaintat cerere cu privire la majorarea cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea din contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul Olgăi Bandaliuc a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX a.n. XXXXX în mărime de 4 000 lei, începând cu data înaintării acțiunii și până la atingerea majoratului. Totodată, a indicat că celelalte cerințe din cererea de chemare în judecată le susține și a solicitat să fie admise integral.

În motivarea cererii reclamanta a invocat că, începând cu luna februarie 2020, la solicitarea angajatorului a fost nevoită să revină la serviciu cu program de muncă redus, iar pe copilul minor l-a înscris la Centrul de dezvoltare pentru copii „Sunrise-Kids”, unde pe lângă programul obișnuit, acesta frecventează activități terapeutice speciale, și anume: terapia comportamentală, terapia de autodeservire, terapia de psihomotricitate.

Reclamanta a menționat că, prețul achitat pentru frecventarea acestui centru este de 6 000 lei/lunar. Însă, din cauza suspendării activităților instituțiilor de învățământ

preșcolar în legătură cu pandemia COVID-19, a fost nevoită să angajeze o bonă, pentru care achită suma de 3 000 lei/lunar.

A susținut că, dat fiind că salariul pentru lunile ianuarie-aprilie a constituit suma de 5 000 lei/lunar, în mai-5 529,08 lei, iar în iunie-6 500 lei, indemnizația lunară pentru creșterea copilului fiind de 2 111 lei, nu poate face față cheltuielilor de întreținere a copilului minor fără ajutorul pârâtului, or, este obligată să achite și chiria, serviciile comunale, să procure haine, îmbrăcăminte, încălțăminte, dar și cărți, jucării pentru copil.

Reclamanta a afirmat că, din luna mai 2018, pârâtul nu contribuie cu nimic pentru întreținerea copilului minor.

Prin hotărârea din 10 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea s-a admis parțial. S-a determinat domiciliul copilului minor XXXXX a.n. XXXXX împreună cu mama, Olga Bandaliuc. S-a încasat din contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul Olgăi Bandaliuc pensia de întreținere pentru copilul minor XXXXX a.n. XXXXX în mărime de 2 500 lei/lunar începând cu data adresării în instanța de judecată-13 noiembrie 2019 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat din contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 900 lei, de la care a fost scutită reclamanta prin efectul legii la depunerea acțiunii. În rest, pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Instanța de fond a constatat că, atât Anatolie Cotrobai, cât și reprezentantul acestuia, avocatul Gabriela Kornacker și-au manifestat acordul ca domiciliul copilului minor, XXXXX să fie stabilit cu mama acestuia, Olga Bandaliuc.

Prin urmare, având în vedere vârsta copilului, atașamentul față de fiecare dintre părinți, dar și posibilitățile părinților de a-i crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, acordul lui Anatolie Cotrobai la stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, instanța de fond a considerat necesar de a stabili domiciliul copilului minor XXXXX născut la XXXXX împreună cu mama.

S-a mai subliniat că, atât prin referința depusă, cât și în ședința de judecată, reprezentantul lui Anatolie Cotrobai a menționat că ultimul și-a exprimat acordul ca domiciliul copilului minor să fie stabilit împreună cu mama, or, acesta are o familie de 15 ani cu Tatiana Cotrobai, iar din căsătoria cu ultima are 3 copii minori.

Instanța de fond a reținut că, mărimea sumei bănești fixe încasate în conformitate cu art. 76 alin. (1) din Codul familiei, se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de minimul de existent stabilit de Biroul Național de Statistică pentru copii care reprezintă 2 438,70 lei, starea materială și familială a părinților și păstrându-se, pe cât este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copiilor.

Respectiv, în cazul dat suma de 2 500 lei lunar, în viziunea instanței de fond, este una rezonabilă pentru întreținerea copilului minor XXXXX, care ar asigura un trai decent al copilului și totodată nu este o sumă împovărătoare, raportată la realitățile economico-financiare și necesităților de întreținere ale unui copil.

La 13 martie 2021, Olga Bandaliuc, reprezentată de avocatul Victor Panțiru a depus cerere de apel, iar la 02 august 2021 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă cerința cu privire

la încasarea din contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul Olgăi Bandaliuc a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX în mărime de 4 000 lei/lunar, începând cu data adresării în instanța de judecată-13 noiembrie 2019 și până la atingerea majoratului de către copil.

La 22 martie 2021, Anatolie Cotrobai, reprezentat de avocatul Gabriela Kornacker a depus cerere de apel nemotivată, iar la 13 iulie 2021 a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie încasată pensia de întreținere pentru copilul minor în mărime de 1 500 lei și cheltuielile de asistență juridică proporțional pretențiilor admise.

Prin decizia din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de către Anatolie Cotrobai, s-a respins apelul declarat de către Olga Bandaliuc și s-a modificat hotărârea din 10 martie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, prin micșorarea sumei pensiei de întreținere încasate din contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul Olgăi Bandaliuc de la 2 500 lei la 1 500 lei și prin micșorarea taxei de stat încasate de contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul statului de la 900 lei la 540 lei. În rest, hotărârea din 10 martie 2021 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru s-a menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, potrivit informației de la Biroul National de Statistică, valoarea minimului de existență în orașe mari pentru anul 2021, în medie pe lună pentru un copil în vârstă de 7-17 ani constituie suma de 2 261,5 lei.

S-a menționat că, suma pensiei de întreținere admisă de către prima instanță în sumă de 2 500 lei pentru întreținerea copilului minor este una exagerată, or, întreținerea acestuia este pusă în seama ambilor părinți.

Instanța de apel a conchis că, suma de 1 500 lei pe care Anatolie Cotrobai este de acord să o achite, este una suficientă și echitabilă în raport cu obligațiile ambilor părinți, ținând cont de interesul primordial al copilului minor la o întreținere decentă, rezonabilă și în raport cu situația materială a lui Anatolie Cotrobai, care mai are la întreținerea exclusivă încă trei copii minori, interesul cărora la fel nu urmează a fi neglijat, precum și soția care se află în concediu de maternitate.

S-a remarcat și faptul că suma de 1 500 lei depășește minimul de existență stabilit de Biroul de statistică (1 131 lei), precum și $\frac{1}{4}$ din salariu care constituie la moment 1 125 lei, sume care sunt insuficiente și contrare interesului superior al copilului, or, necesitățile copilului prezumă, pe lângă minimul de existență, cheltuieli legate de procurarea hainelor, medicamentelor, cheltuieli necesare creșterii și dezvoltării echilibrate a copiilor.

La 18 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Olga Bandaliuc, reprezentată de avocatul Victor Panțîru a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea ce ține de stabilirea cuantumului pensiei de întreținere și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie admisă cerința cu privire la încasarea din contul lui Anatolie Cotrobai în beneficiul Olgăi Bandaliuc a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXXX în mărime de 4 000 lei/lunar, începând cu data adresării în instanța de judecată-13

noiembrie 2019 și până la atingerea majoratului de către copil.

În motivarea recursului recurenta a indicat că, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că obiectul obligației de întreținere îl formează mijloacele necesare traiului, adică alimente, locuință, îmbrăcăminte, medicamente, nevoi spirituale, dar și mijloace necesare pentru creșterea, educarea și pregătirea profesională a copiilor.

A menționat că, informația Biroului Național de Statistică cu privire la minimumul de existență pentru un copil nu constituie o normă imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanță importantă de raportare, ca quantum/nivel minim de la care instanța de judecată pornește la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere.

Recurenta a susținut că, suma dispusă spre încasare de către instanța de fond și ulterior modificată de instanța de apel, în mărime de 1 500 lei/lunar, nu poate fi acceptată, deoarece necesitățile specifice vârstei reclamă costuri ce depășesc simpla întreținere.

Consideră că un quantum al pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 4 000 lei/lunar ar putea într-o anumită măsură să acopere cheltuielile legate de educația și întreținerea copilului minor.

Prin notificarea din 05 august 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 12, Vol II).

Prin referința depusă la data de 18 august 2022, Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Rîșcani a indicat că nu dispune de competențele necesare pentru a se expune cu privire la modificarea cuantumului pensiei de întreținere pentru copiii minori.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei contestate la 16 mai 2022 (f.d. 223, Vol I), fapt confirmat prin extrasul poștei electronice a instanței de apel.

Respectiv, termenul de depunere a cererii de recurs a început a curge imediat a doua zi după expedierea deciziei motivate a instanței de apel, 17 mai 2022 și a expirat la 17 iulie 2022, zi de duminică. Recurenta a depus cererea de recurs, prin intermediul oficiului poștal, la data de 18 iulie 2022, cu respectarea termenului de 2 luni prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Astfel, recursul declarat la 18 iulie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în

cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Olga Bandaliuc, reprezentată de avocatul Victor Panțîru nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Olga Bandaliuc, reprezentată de avocatul Victor Panțîru, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Olga Bandaliuc, reprezentată de avocatul Victor Panțîru ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Olga Bandaliuc, reprezentată de avocatul Victor Panțîru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic